

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

**u kategoriji
LATINSKI JEZIK
za
OSNOVNE ŠKOLE**

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

28		%
-----------	--	----------

II. Gramatika:

12		%
-----------	--	----------

III. Civilizacija:

8		%
----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

48		%
-----------	--	----------

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 25. veljače 2008.

PREVEDI TEKST UZ POMOĆ RJEČNIKA!

XII. legija

Olim exercitus Marci Aurelii contra Quados bellum gerentis ingenti multitudine barbarum cinctus est¹. Milites igitur, quoniam neque se recipere neque prae siti et calore tela hostium arcere iam poterant, de salute desperaverunt². Tum ad imperatorem venit praefectus duodecimae legionis, quae ex Asia erat.

«Imperator, milites paene omnes legionis duodecimae» inquit, «se Christianos esse dicunt. Cur non iubes eos Deum suum orare?» Itaque Marcus, ubi haec audivit, statim ad Melitenses milites contendit et eos auxilium a Deo petere iussit. «Si enim ille», inquit, «vos audiverit et nobis tulerit auxilium, maxima illi laus tribuetur, gloriam quoque maximam duodecima legio habebit.» Nulla mora³, dum milites Deum orant omnes, caelum nubibus obscuratur. Simul⁴ imber maximus Romanis sitim levavit, simul barbari fulmine de caelo perterriti fugerunt.

Marcus Christianos edicto laudavit et legio duodecima appellata est «Fulminata»⁵.

Komentar:

1. **cinctus est** – cingo,3. cinxi, cinctum
2. **desperare de** – odreći se nade u
3. **nulla mora** – odmah
4. **simul...simul** – i...i
5. **»Fulminata«** = »Gromovna«

max 25	
--------	--

PRIJEVOD:

Zadaci:

Gramatika:

1. Napiši ostale aktivne infinitive zadanog glagola:

infinitiv prezenta	infinitiv perfekta	infinitiv futura
petere		

max 2

2. Prepoznaj konstrukciju iz teksta uz navedeni glagol i ispiši dijelove koji nedostaju.

glavni glagol		
iussit		

max 3

3. Rečenicu **Marcus Christianos laudavit** preoblikuj u perifrastičnu konjugaciju pasivnu.

_____

max 3

4. Navedi sve zamjenice u rečenici iz teksta i odredi im vrstu i oblik: «**Si enim ille**», inquit, «**vos audiverit et nobis tulerit auxilium, maxima illi laus tribuetur, gloriam quoque maximam duodecima legio habebit.**»

_____
_____
_____
_____

max 4

Civilizacija:

1. Rimski car Marko Aurelije poznat nam

max 1	
--------------	--

je i kao:

- a) liječnik
- b) filozof
- c) pjesnik

2. U rimskoj vojsci kohorte su manje vojne jedinice na koje je bila podijeljena svaka

_____.

max 1	
--------------	--

3. Dopuni odgovarajućim nazivima životinja latinske izreke i rečenicu o rimskoj prošlosti:

_____ in fabula.

_____ natare doces.

max 2	
--------------	--

Romula i Rema othranila je _____, a o osnivaču budućeg grada Rima odlučiti broj _____. Grad Rim su od napada Gala spasile _____, a neprijatelj Rima Hanibal prešao je Alpe vodeći sa sobom _____.

max 4	
--------------	--

RJEŠENJA

Prijevod:

Olim exercitus Marci Aurelii	Jednom je vojska Marka Aurelija	1
contra Quados bellum gerentis	koji je vodio rat (ratovao) protiv Kvada	1
ingenti multitudine barbarum cinctus est.	bila opkoljena velikim mnoštvom barbara.	1
Milites igitur, ... de salute desperaverunt	Vojnici su se stoga odrekli nade u spas	1
quoniam neque se recipere	budući da niti uzmicati	1
neque prae siti et calore	niti zbog žeđi i vrućine	1
tela hostium arcere iam poterant.	nisu više mogli odbijati oružje neprijatelja.	1
Tum ad imperatorem venit	Tad je k caru (imperatoru) došao	1
praefectus duodecimae legionis,	zapovjednik dvanaeste legije,	1
quae ex Asia erat.	koja bijaše iz Azije.	1
»Imperator, milites paene omnes legionis duodecimae«, inquit,	»Care, gotovo svi vojnici dvanaeste legije«, reče,	1
»se Christianos esse dicunt.	»kažu da su kršćani.	1
Cur non <u>eos</u> iubes <u>Deum suum orare</u> ?«	Zašto (im) ne zapovjediš <u>da (oni) mole svog Boga</u> ?«	1 + 1
Itaque Marcus, ubi haec audivit,	Stoga Marko, čim je to (ovo) čuo,	1
statim ad Melitenses milites contendit	odmah se požurio (je krenuo) k melitskim vojnicima	1
et <u>eos</u> <u>auxilium a Deo petere</u> iussit.	i zapovjedio <u>im da (ili da oni) od Boga zamole pomoć</u> .	1 + 1
»Si enim ille«, inquit, »vos audiverit	»Ako naime onaj«, reče, »vas bude čuo	1
et nobis tulerit auxilium,	i nama bude donio pomoć,	1
maxima illi laus tribuetur,	bit će mu dana najveća hvala,	1
gloriam quoque maximam duodecima legio habebit.«	i dvanaesta legija imat će najveću slavu.«	1
Nulla mora, dum milites Deum orant omnes, caelum nubibus obscuratur.	Odmah, dok svi vojnici mole Boga, nebo se zamračí oblacima.	1
Simul imber maximus Romanis sitim levavit,	I vrlo velik pljusak (vrlo velika kiša) ublažio je žeđ Rimljanima,	1
simul barbari fulmine de caelo perterriti fugerunt.	i barbari su preplašeni gromom s neba pobjegli.	1
Marcus Christianos edicto laudavit	Marko je naredbom pohvalio kršćane	1
et legio duodecima appellata est »Fulminata«.	I dvanaesta je legija bila nazvana »Fulminata« (Gromovna).	1

Ukupno 28 bodova

Zadaci:

Gramatika:

1. Napiši ostale aktivne infinitive zadanog glagola:

infinitiv prezenta	infinitiv perfekta	infinitiv futura
petere	petivisse (petiisse)	petiturus,3 (petiturum) esse

max 2

2. Prepoznaj konstrukciju iz teksta uz navedeni glagol i ispiši dijelove koji nedostaju.

Akuzativ s infinitivom (ili dopunjeno u tablici)

glavni glagol	(akuzativ)	(infinitiv)
iussit	eos	petere

max 3

3. Rečenicu **Marcus Christianos laudavit** pretvori u perifrastičnu konjugaciju pasivnu.

Marco Christiani laudandi fuerunt.

1 + 1 + 1

max 3

4. Navedi sve zamjenice u rečenici iz teksta i odredi im vrstu i oblik: «**Si enim ille**», inquit, «**vos audiverit et nobis tulerit auxilium, maxima illi laus tribuetur, gloriam quoque maximam duodecima legio habebit.**»

ille – pokazna zamjenica, nom. sg. m. roda

vos – osobna zamjenica, akuz. pl.

nobis – osobna zamjenica, dat. pl.

illi – pokazna zamjenica, dat. sg.

max 4

Ukupno 12 bodova

Civilizacija:

1. b) filozof 1 bod

2. legija 1 bod

3. Lupus 1 bod

Piscem 1 bod

Vučica, ptica (jastrebova), guske, slonove 1 + + 1 + 1 + 1 bod

Ukupno 8 bodova

BODOVI I POSTOTCI:

PRIJEVOD		GRAMATIKA		CIVILIZACIJA	
BODOVI	%	BODOVI	%	BODOVI	%
1	1,79	1	2,08	1	3,13
2	3,57	2	4,17	2	6,25
3	5,36	3	6,25	3	9,38
4	7,14	4	8,33	4	12,50
5	8,93	5	10,42	5	15,63
6	10,71	6	12,50	6	18,75
7	12,50	7	14,58	7	21,88
8	14,29	8	16,67	8	25,00
9	16,07	9	18,75		
10	17,86	10	20,83		
11	19,64	11	22,92		
12	21,43	12	25,00		
13	23,21				
14	25,00				
15	26,79				
16	28,57				
17	30,36				
18	32,14				
19	33,93				
20	35,71				
21	37,50				
22	39,29				
23	41,07				
24	42,86				
25	44,64				
26	46,43				
27	48,21				
28	50,00				

Upute:

U ovom testu prijevod nosi 50% uspjeha, dok gramatika i civilizacija nose po 25% uspjeha. Konačni uspjeh natjecatelja dobivamo tako da broj bodova postignutih u prijevodu nađemo u prvom stupcu i pridružimo mu pripadajući postotak, a isti postupak treba primijeniti kod gramatike i civilizacije. Ukupan zbroj postotaka je uspjeh natjecatelja.

Primjer:

Natjecatelj je postigao 20 bodova na prijevodu što iznosi 35,71%, 5 bodova na gramatici što iznosi 10,42%, te 7 bodova na civilizaciji što je 21,88%. Zbroj postotaka, tj. uspjeh natjecatelja, je $35,71 + 10,42 + 21,88 = 68,01\%$.